

ระบบเซปติก-แอนแอโรบิคฟิลเตอร์ สำหรับบำบัดน้ำทิ้งจากฟลต

นายจรงค์ จิระภาพันธุ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-269-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014136

SEPTIC-ANAEROBIC FILTER SYSTEM OF DOMESTIC
WASTEWATER TREATMENT FOR FLATES

Mr. Jongrak Jiraphaphan

Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering
Department of Sanitary Engineering
Graduate University

1988

ISBN 974-569-269-7

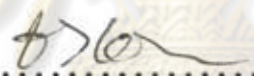
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ระบบเซปติค-แอนแอโรบิคฟิลเตอร์ สำหรับบำบัดน้ำทิ้งจากแฟลต
โดย นายจรงค์ จิระภรณ์
ภาควิชา วิศวกรรมสุขาภิบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ สุดใจ จำปา

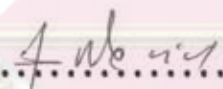

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งตาม
หลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย นรรณสวัสดิ์)

.....กรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ สุดใจ จำปา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วงศ์พันธ์ ลิ้มปเสนีย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จรงค์ จิระภาพันท์ : ระบบเขปติก-แอนแอโรบิกฟิลเตอร์ สำหรับบำบัดน้ำทิ้งจากแฟลต
(SEPTIC-ANAEROBIC FILTER SYSTEM OF DOMESTIC WASTEWATER TREATMENT FOR
FLATS) อ. ที่ปรึกษา : รศ. สุจิตใจ จำปา, 120 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มุ่งหวังที่จะหากระบวนการบำบัดน้ำเสียเพื่อใช้ในการบำบัดน้ำเสียจากแฟลต และใช้ทดแทนบ่อเกรอะ-บ่อซึม ซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับบางพื้นที่ เช่น ในเขตของกรุงเทพมหานคร ระบบที่ใช้ควรจะควบคุมง่ายและสะดวกต่อการบำรุงรักษา จึงได้ทำการออกแบบระบบบำบัดน้ำเสียที่ใช้ถังเขปติก และถังแอนแอโรบิกฟิลเตอร์ร่วมกัน ซึ่งเรียกรวมกันว่า "ระบบเขปติก-แอนแอโรบิกฟิลเตอร์" ในการทดลองแยกออกเป็นสองส่วน คือการทดลองโดยใช้แบบจำลอง และแบบที่สร้างขึ้นใช้งานจริง การทดลองโดยใช้แบบจำลองใช้น้ำเสียจากชุมชนห้วยขวางบ่อน้ำเข้าดังอย่างสม่ำเสมอด้วยอัตราการไหล 29 ลิตร/วัน มีความเข้มข้นบีโอดีเฉลี่ยเท่ากับ 185.84 มก./ล. ผลการทดลองใช้เวลาประมาณ 2 เดือนเศษระบบจึงเข้าสู่สภาวะคงตัว โดยมีประสิทธิภาพการกำจัดบีโอดีในถังเขปติกร้อยละ 64.7 ส่วนของถังแอนแอโรบิกฟิลเตอร์ซึ่งรับน้ำเสียที่ผ่านจากถังเขปติกด้วยอัตราออร์แกนิกโหลดจริง 0.8 กก.บีโอดี/ลบ.ม.-วัน และมีประสิทธิภาพการกำจัดบีโอดีร้อยละ 37.3 ประสิทธิภาพรวมของระบบในการกำจัดบีโอดีมีค่าร้อยละ 78.5 น้ำทิ้งที่ผ่านออกจากระบบมีความเข้มข้นบีโอดีเฉลี่ย 39.1 มก./ล. สำหรับแบบที่สร้างขึ้นใช้งานจริง ใช้เวลาเข้าสู่สภาวะคงตัวประมาณ 80 วัน และมีค่าเฉลี่ย บีโอดี ในน้ำทิ้งที่ออกจากระบบเท่ากับ 32.8 มก./ล.

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะสมบัติต่าง ๆ ของน้ำทิ้งที่ออกจากระบบบำบัดแบบจำลองและแบบใช้งานจริง ปรากฏว่ามีลักษณะสมบัติดีกว่ามาตรฐานน้ำทิ้งของชุมชนที่ประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในปี 2528

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา วิศวกรรมสุขาภิบาล
สาขาวิชา วิศวกรรมสุขาภิบาล
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต ชนงค์ จิระภาพันท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา จ.จำปา

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

JONGRAK JIRAPHAPHAN : SEPTIC-ANAEROBIC FILTER SYSTEM OF DOMESTIC WASTEWATER TREATMENT FOR FLATS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF SUDCHAI CHAMPA, Ed.D. 120 pp.

The aim of this study was to find the wastewater treatment system for treating domestic wastewater from the flat and for superseding conventional septic tanks which unsuccessful in low level area such as Metropolitan.

The new system should be easily in operating and convenience for maintenance. The principle in designing was to combine the septic tank with the upflow anaerobic filter called "Septic-Anaerobic Filter system". The pilot scale and the working scale were studied for this research. The pilot scale was fed with Huay Kwang Community wastewater at the rate of 29 liters/day average BOD concentration 185.84 mg/l. After two months of experiment, the system was in the steady state. The average BOD removal efficiency in the septic compartment was 64.7 percent, and 37.3 percent in the upflow anaerobic filter compartment which recieving wastewater from septic zone at loading rate 0.8 kg BOD/cu.m-day, was 37.3 percent. The total BOD removal efficiency of the model was about 78.5 percent by average. The average BOD of the effluent was 39.1 mg/l. For the working scale, system was in the steady state about 80 days. The average BOD of the effluent was 32.8 mg./l.

The effluent from pilot scale and working scale met the domestic effluent standard of Office of The National Enviroment Board (PE 2528).

ภาควิชา วิศวกรรมสุขาภิบาล
สาขาวิชา วิศวกรรมสุขาภิบาล
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต สุวัฒน์ อัครกานต์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ฟู นบ 4.1

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สุดใจ จำปา อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เป็นอย่างสูง ที่ท่านได้กรุณาให้คำชี้แนะและข้อคิดเห็นต่างๆ เป็นผลให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จ ลุล่วง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สายพานิช ที่กรุณาให้คำชี้แนะ และข้อคิดเห็น แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย พรรณสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ วงศ์พันธ์ ลิมปเสณี คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคุณไชยวัฒน์ สิ้นสว่างค์ ที่ได้กรุณา ให้คำแนะนำต่างๆ ตลอดจนการเคหะแห่งชาติที่ได้มอบทุนอุดหนุนในงานวิจัยนี้

ความดีหรือประโยชน์ทั้งหลายอันพึงมีจากงานวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแด่บุพการีทั้งสอง ผู้ซึ่งได้ให้การสนับสนุนทางการศึกษาอย่างเสมอมา อีกทั้งผู้มีพระคุณทั้งหลายของผู้วิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญเรื่อง

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญเรื่อง.....	ช
สารบัญรูป.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 คำนำ.....	1
1.2 ความเป็นมาของการวิจัย.....	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	2
2. น้ำเสียชุมชนและประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสีย.....	4
2.1 ปริมาณของเสียจากชุมชน.....	4
2.2 ลักษณะสมบัติของน้ำเสียจากชุมชน.....	8
2.3 ประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสีย.....	8
3. ทฤษฎีการบำบัดน้ำเสียแบบไร้อากาศ.....	16
3.1 ชีววิทยาและจุลชีววิทยาของกระบวนการหมักแบบไร้ออกซิเจน.....	16
3.1.1 ขั้นตอนการย่อยสลายที่ทำให้เกิดกรด.....	16
3.1.2 ขบวนการย่อยสลายที่ทำให้เกิดก๊าซมีเทน.....	21
3.2 ปัจจัยที่มีผลต่อขบวนการหมักแบบไร้ออกซิเจน.....	24
3.2.1 อุณหภูมิ.....	24
3.2.2 พีเอช กรดโวลาทิล และสภาพความเป็นด่าง.....	26
3.2.3 สารอาหารที่จำเป็น.....	28
3.2.4 สารพิษ.....	28
3.2.4.1 พิษของกรดโวลาทิล.....	28
3.2.4.2 พิษของย็อน และ โลหะหนัก.....	30
3.2.4.3 พิษของแอมโมเนีย.....	30
3.2.4.4 พิษของซัลไฟด์.....	33
3.2.4.5 พิษของสารอินทรีย์.....	35

4.	กระบวนการบำบัดน้ำเสียแบบไร้อากาศ.....	36
4.1	การพัฒนาระบบการบำบัดน้ำเสียแบบไร้อากาศ.....	36
4.2	ระบบ SEPTIC และ ANAEROBIC FILTER.....	38
4.3	ลักษณะการทำงานของระบบเซปติก-แอนแอโรบิคฟิลเตอร์.....	47
4.4	แนวทางออกแบบระบบเซปติก-แอนแอโรบิคฟิลเตอร์.....	51
4.4.1	การคำนวณ ระบบเซปติก-อแนแอโรบิคฟิลเตอร์.....	52
4.4.	การคำนวณ แบบจำลองระบบเซปติก-อแนแอโรบิคฟิลเตอร์.....	62
5.	การดำเนินการวิจัย.....	64
5.1	แผนการทดลอง.....	64
5.2	เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง.....	64
5.2.1	การทดลองโดยใช้แบบจำลอง.....	64
5.2.2	การทดลองโดยใช้ถังเซปติก-แอนแอโรบิคฟิลเตอร์ ขนาดใช้งานจริง.....	65
5.3	น้ำเสียที่ใช้ในการทดลอง.....	65
5.4	การเก็บตัวอย่างและวิธีวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำ.....	68
5.4.1	การเก็บตัวอย่างน้ำ.....	68
5.4.2	วิธีวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำ.....	68
6.	ผลการทดลองและวิจารณ์.....	69
6.1	ผลการทดลองโดยใช้แบบจำลองเซปติก-แอนแอโรบิคฟิลเตอร์.....	69
6.1.1	พีเอช.....	69
6.1.2	กรดโวลาทิล.....	72
6.1.3	ความเป็นค่ารวม.....	72
6.1.4	อัตราส่วนของกรดโวลาทิลและความเป็นค่ารวมในระบบ.....	77
6.1.5	ของแข็งแขวนลอยและประสิทธิภาพการกำจัด.....	77
6.1.6	บีโอดีและประสิทธิภาพการกำจัด.....	83
6.1.7	ซีโอดีและประสิทธิภาพการกำจัด.....	83
6.1.8	อินทรีย์ไนโตรเจน แอมโมเนียไนโตรเจน และไนโตรเจนรวม.....	90
6.2	ผลการทดลองโดยใช้เซปติก-แอนแอโรบิคฟิลเตอร์ขนาดใช้งานจริง.....	95
6.2.1	พีเอช.....	95
6.2.2	ของแข็งแขวนลอย.....	95
6.2.3	บีโอดี.....	100
6.2.4	ซีโอดี.....	100
6.2.5	อินทรีย์ไนโตรเจน แอมโมเนียไนโตรเจน และไนโตรเจนรวม.....	105

6.3 การวิจารณ์ผลเปรียบเทียบระหว่างแบบจำลองและขนาดใช้งานจริงของ
 ระบบเซปติก-แอนแอโรบิคฟิลเตอร์..... 110

7. สรุปผลการทดลอง.....113

 บรรณานุกรม.....116

 ประวัติผู้วิจัย.....120

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
3.1	กระบวนการเมตาบอริซึม ของการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน.....	17
3.2	การย่อยสลายกลูโคสโดยผ่านกระบวนการไกลคอลลีซิส.....	19
3.3	การย่อยสลายไขมันโดยผ่านกระบวนการเบตาออกซิเดชัน.....	19
3.4	การเปลี่ยนแปลงสารอินทรีย์ไปเป็นก๊าซมีเทน ด้วยปฏิกิริยาชีวเคมีแบบไม่ใช้ออกซิเจน แสดงด้วยค่า COD.....	23
3.5	ผลของอุณหภูมิที่มีต่อระยะเวลาการย่อยสลายสารอินทรีย์.....	25
3.6	ความสัมพันธ์ระหว่าง pH และปริมาณความเข้มข้นของ bicarbonate alkalinity.....	27
3.7	ปฏิกิริยาการทำลายพิษของโลหะหนัก โดยซัลไฟด์ในสภาวะไร้ออกซิเจนอิสระ.....	34
4.1	ระบบบำบัดน้ำเสียแบบไร้อากาศในระยะแรก.....	37
4.2	ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการกำจัด BOD และ Organic loading.....	42
4.3	Upflow Filter At Mullickpur.....	44
4.4	Downflow And Upflow Filter at Jalaghata.....	45
4.5	Upflow Filter At Apurbapur.....	46
4.6	Pilot Upflow (Anoerobic) Filter.....	50
4.7	แบบ เชปติก - แอนแอโรบิคฟิลเตอร์.....	56
4.8	แบบจำลองถังเชปติก-แอนแอโรบิคฟิลเตอร์.....	63
5.1	ลักษณะการติดตั้งเครื่องมือทดลอง ถังเชปติก-แอนแอโรบิคฟิลเตอร์.....	66
5.2	ลักษณะการใช้งานของถังเชปติก-แอนแอโรบิคฟิลเตอร์ แบบใช้งานจริง.....	67
6.1	ค่า พีเอช ในน้ำเสียที่เข้าสู่ระบบ น้ำเสียที่ผ่านถังเชปติกและน้ำเสียที่ออกจากระบบของการทดลองโดยใช้แบบจำลอง.....	71
6.2	ปริมาณกรดโวลาทิลในน้ำเสียที่ผ่านถังเชปติก และน้ำเสียที่ผ่านออกจากระบบของการทดลองโดยใช้แบบจำลอง.....	74
6.3	สภาพความเป็นด่างรวม ในน้ำเสียที่เข้าสู่ระบบ น้ำเสียที่ผ่านถังเชปติก และน้ำเสียที่ออกจากระบบ ของการทดลองโดยใช้แบบจำลอง.....	76
6.4	อัตราส่วนระหว่าง กรดโวลาทิล และสภาพความเป็นด่างรวม ในน้ำเสียที่ผ่านถังเชปติกและน้ำเสียที่ออกจากระบบ ของการทดลองโดยใช้แบบจำลอง.....	79
6.5	ปริมาณของแข็งแขวนลอย ในน้ำเสียที่เข้าสู่ระบบ น้ำเสียที่ผ่านถังเชปติก และน้ำเสียที่ออกจากระบบ ของการทดลองโดยใช้แบบจำลอง.....	81

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	ค่า สป. ของน้ำเสียจากชุมชนในประเทศไทย..... 5
2.2	ปริมาณ บีโอดี ในน้ำเสียจากชุมชน..... 6
2.3	ปริมาณน้ำใช้จากกิจกรรมต่างๆ ภายในบ้านพักอาศัย..... 7
2.4	ลักษณะสมบัติต่างๆของน้ำเสียจากที่น้กอาศัย..... 9
2.5	ลักษณะสมบัติต่างๆของน้ำเสียจากชุมชนที่ไม่ใช้ถัง เกรอะ..... 10
2.6	ลักษณะสมบัติต่างๆของน้ำเสียจากชุมชนที่ใช้ถัง เกรอะ..... 11
2.7	ประสิทธิภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย..... 13
2.8	ลักษณะน้ำเสียจากหอพักใน กทม. 15
3.1	ชนิดของ non - methanogenic bacteria ที่พบในถังหมักแบบไร้อากาศ..... 20
3.2	การจัดหมู่ของแบคทีเรียที่สร้างมีเทนที่เป็นเชื้อบรีสุทรี โดย Blach และคณะ..... 22
3.3	ปริมาณร้อยละของธาตุไนโตรเจนและอัตราส่วน ปริมาณธาตุคาร์บอนและไนโตรเจนโดยน้ำหนักที่มีอยู่ในสารอาหารชนิดต่างๆ..... 29
3.4	ปริมาณอ็อกซิเจนที่มีผลต่อการทำงานของจุลินทรีย์ในขบวนการย่อยสลายสารอินทรีย์แบบไร้อากาศ..... 31
3.5	ปริมาณของโลหะหนักที่ทำให้ขบวนการย่อยสลายสารอินทรีย์แบบไร้อากาศหมดประสิทธิภาพ..... 32
3.6	ปริมาณแอมโมเนีย ที่มีผลต่อการทำงานของขบวนการไม่ใช้ออกซิเจน..... 33
3.6	ค่าเฉลี่ยลักษณะสมบัติของน้ำทิ้งที่ออกจากถังเซปติค..... 38
4.1	แสดงผลจากการบำบัดน้ำเสียพวกโปรตีน - คาร์โบไฮเดรต..... 40
4.2	แสดงผลจากการบำบัดน้ำเสียพวกกรดไขมัน..... 41
4.3	ข้อมูลต่างๆของถังหมักที่ใช้ในการทดลองที่ Multickpur , Jalaghata & Apurbapur..... 39
4.4	แสดงสมรรถนะของเครื่องกรองไร้อากาศ..... 43
4.5	แสดงสมรรถนะของเครื่องกรองไร้อากาศขนาดทดลอง โดยใช้ตะกอนน้ำเสีย..... 48
4.6	แสดงสมรรถนะของเครื่องกรองไร้อากาศที่ใช้ในงานบำบัดน้ำเสีย..... 49
4.7	ปริมาณภาคตะกอนที่สะสมในถังเซปติค..... 53
4.8	รายละเอียดของระยะต่างๆในแบบ เซปติค - แอนแอโรบิคฟิลเตอร์..... 55
6.1	ผลการวิเคราะห์ค่า พีเอช ของตัวอย่างน้ำ ของการทดลองโดยใช้แบบจำลอง..... 70

6.2	ผลการวิเคราะห์ค่า กรดโวลาทิล ของตัวอย่างน้ำ ของการทดลอง โดยใช้แบบจำลอง.....	73
6.3	ผลการวิเคราะห์ค่า ความเป็นด่าง ของตัวอย่างน้ำ ของการทดลอง โดยใช้แบบจำลอง.....	75
6.4	ผลการวิเคราะห์ค่า อัตราส่วนระหว่างกรดโวลาทิลและความเป็นด่าง ของตัวอย่างน้ำ ของการทดลองโดยใช้แบบจำลอง.....	78
6.5	ผลการวิเคราะห์ค่า ของแข็งแขวนลอย ของตัวอย่างน้ำ ของการทดลองโดยใช้แบบจำลอง.....	80
6.6	ผลการวิเคราะห์ค่า บีโอดี ของตัวอย่างน้ำ ของการทดลองโดยใช้แบบจำลอง.....	84
6.7	ผลการวิเคราะห์ค่า ซีโอดี ของตัวอย่างน้ำ ของการทดลองโดยใช้แบบจำลอง.....	87
6.8	ผลการวิเคราะห์ค่า อินทรีย์ไนโตรเจน แอมโมเนียไนโตรเจน และ ไนโตรเจนรวม ของการทดลองโดยใช้แบบจำลอง.....	91
6.9	ผลการวิเคราะห์ค่า พีเอช ของตัวอย่างน้ำ ของการทดลองโดยใช้แบบใช้งานจริง..	96
6.10	ผลการวิเคราะห์ค่า ของแข็งแขวนลอย ของตัวอย่างน้ำ ของการทดลองโดยใช้แบบใช้งานจริง.....	98
6.11	ผลการวิเคราะห์ค่า บีโอดี ของตัวอย่างน้ำ ของการทดลองโดยใช้แบบใช้งานจริง..	101
6.12	ผลการวิเคราะห์ค่า ซีโอดี ของตัวอย่างน้ำ ของการทดลองโดยใช้แบบใช้งานจริง..	103
6.13	ผลการวิเคราะห์ค่า อินทรีย์ไนโตรเจน แอมโมเนียไนโตรเจน และ ไนโตรเจนรวม ของการทดลองโดยใช้แบบใช้งานจริง.....	106
6.14	มาตรฐานน้ำทิ้งจากชุมชน.....	111
6.15	สรุป ค่าเฉลี่ยลักษณะสมบัติของตัวอย่างน้ำ ที่ทำการทดลอง.....	112
7.1	ประมาณการก่อสร้างระบบ เซปติค - แอนแอโรบิคฟิลเตอร์.....	114